[2025] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 50: 2025 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 361

ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਬਨਾਮ

ਹਨੀ ਗੋਇਲ ਅਤੇ ਹੋਰ

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 4299 ਆਫ 2025)

18 ਮਾਰਚ 2025

[ਜੇ.ਕੇ. ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜੇਸ਼ ਬਿੰਦਲ,* ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਮਾਮਲਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, 21 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ, ਇੱਕ ਵੈਟਰਨਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਤੇ ਵਾਲੀਬਾਲ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਖਿਡਾਰੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਕਾਰ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਾਰੇ ਅੰਗਾਂ ਦੇ ਕਵਾਡ੍ਰੀਪਲਜੀਆ-ਅਧਰੰਗ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ 100% ਅਪਾਹਜ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਨੋਟ

ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਐਕਟ, 1988 – ਮੋਟਰ ਹਾਦਸਾ – ਮੁਆਵਜ਼ਾ – ਸੁਧਾਰ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ, 21 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ, ਵੈਟਰਨਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਤੇ ਵਾਲੀਬਾਲ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਖਿਡਾਰੀ, ਇੱਕ ਕਾਰ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਾਰੇ ਚਾਰੇ ਅੰਗਾਂ ਦੇ ਕੁਆਡ੍ਰੀਪਲੇਜੀਆ-ਅਧਰੰਗ ਹੋ ਗਏ, ਅਤੇ 100% ਅਪਾਹਜ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ – ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ – ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ₹5,16,000/- ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ – ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵਧਾ ਕੇ ₹15,25,600/- ਕਰ ਦਿੱਤਾ – ਚੁਣੌਤੀ:

ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ: ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਹੇਠਲੇ ਪਾਸੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਖਿਡਾਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਤਕਨੀਕੀ ਯੋਗਤਾ ਸੀ, ਉਸਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ₹5,600/- ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਲੈਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਹ ਗੈਰ-ਹੁਨਰਮੰਦ ਕਾਮੇ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ – ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ₹7,500/- ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ 18 ਦਾ ਗੁਣਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਪਰ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ 'ਨੁਕਸਾਨ' ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਆਮਦਨ ਦਾ' ਜੋ ਕਿ 40% ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਮਦਨ ₹10,500/- ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ (₹7,500x1.4) ਹੋਵੇਗੀ - ਨਾਲ ਹੀ, ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਨਿਆਂਇਕ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਫਿਜ਼ੀਓਥੈਰੇਪੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ - ਇਸਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕੁੱਲ 36,84,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਮਦਨੀ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ, ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚੇ, ਹਾਜ਼ਰੀ ਖਰਚੇ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੁਰਾਕ, ਦਰਦ ਅਤੇ ਦੁੱਖ, ਫਿਜ਼ੀਓਥੈਰੇਪੀ ਪ੍ਰਤੀ ਖਰਚੇ, ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚੇ, ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ - ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹੁਕਮ - ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵਧੀ ਹੋਈ ਰਕਮ

ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। [ਪੈਰਾ 9-13]

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ - ਮੋਟਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ - ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਤਰੀਕਾ:

ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ: ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਈ ਇਕਸਾਰ ਅਭਿਆਸ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਕੀ ਰਕਮ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਰਹੇਗੀ ਜਾਂ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਰੱਖਣ ਲਈ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ - ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਆਮ ਅਭਿਆਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸੇ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ - ਉਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਢੰਗ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਕੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਸਿੱਧੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਕੇ ਸੁਚਾਰੂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਅਤੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ - ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਬੈਂਕ ਵੇਰਵੇ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ - ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਅਪਡੇਟ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ - ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਨਾਬਾਲਗ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ - ਜਿੱਥੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ - ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਮਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਹੋਈਆਂ ਸੱਟਾਂ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਅਸਲ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਬਿਨਾਂ ਦੇਰੀ ਦੇ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਮੋਟਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਬੈਂਕ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ/ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 14, 14.6, 17-20]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਾਣ ਸੁਖ ਅਤੇ ਹੋਰ (2010) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 175; ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਉਦਯੋਗਿਕ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਰਾਣੀ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਆਰ.ਐਫ.ਏ.ਨੰ. 1492 ਆਫ 2008 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਐਕਟ, 1988; ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ, 1973; ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਐਕਟ, 2005

ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਮੋਟਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ; ਮੁਆਵਜ਼ਾ; ਮੋਟਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ; ਆਮਦਨ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ; ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ; ਦਰਦ ਅਤੇ ਪੀੜਾ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ; ਫਿਜ਼ੀਓਥੈਰੇਪੀ ਲਈ ਖਰਚੇ; ਸਹਾਇਕ ਲਈ ਖਰਚੇ; ਚਤੁਰਭੁਜ; ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੁਰਾਕ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ; ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਬੈਂਕ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ; ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਪੇਮੈਂਟ ਇੰਟਰਫੇਸ (UPI); ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵਾਲੇ ਵਿਆਜ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ; ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ; ਡਿਜੀਟਲ ਭੁਗਤਾਨ ਲੈਣ-ਦੇਣ; ਲਾਭਦਾਇਕ ਕਾਨੂੰਨ; ਸੜਕ, ਆਵਾਜਾਈ ਅਤੇ ਰਾਜਮਾਰਗ ਮੰਤਰਾਲੇ (ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਰਿਸਰਚ ਵਿੰਗ), ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ; 2018 ਤੋਂ 2022 ਦੌਰਾਨ ਮੌਤਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਖਮੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ; ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ; ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ; ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਯੁੱਗ; ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ।

ਕੇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4299 ਆਫ 2025

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 04.09.2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, ਐਫਏਓ ਨੰਬਰ 3726 ਆਫ 2017

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ੀ

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਸਲਾਹ:

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਸ਼ੀ ਕਿਰਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਾਧਨਾ ਸੰਧੂ, ਡਾ. ਰਾਉ ਪੀ.ਐਸ. ਗਿਰਵਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਰਚਨਾ ਅਰੋੜਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕੇ.ਟੀ. ਰਾਉ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅੰਜੂ ਸੇਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਲਾਹ:

ਪ੍ਰਦੀਪ ਗੌੜ, ਅਮਿਤ ਗੌੜ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਾਨਸੀ, ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਗੋਇਲ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਆਦੇਸ਼

ਫੈਸਲਾ

ਰਾਜੇਸ਼ ਬਿੰਦਲ, ਜੇ. 1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

3. ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ 03.06.2014 ਨੂੰ ਇੱਕ ਹਾਦਸਾ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਉਲਟ ਦਿਸ਼ਾ ਤੋਂ ਆ ਰਹੀ ਇੱਕ ਕਾਰ ਨੰਬਰ PB-03-X-0169 ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣਾ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਾਰ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

---

1. ਮਿਤੀ 04.09.2019

2. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ

3. 2017 ਦਾ FAO ਨੰ.3726

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸਦੀ ਅਪੰਗਤਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਾਦਸੇ ਸਮੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਉਮਰ 21 ਸਾਲ ਸੀ। ਉਹ ਵੈਟਰਨਰੀ ਡਾਕਟਰ ਬਣਨ ਦਾ ਟੀਚਾ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਲੱਗੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਵਾਡ੍ਰੀਪਲੇਜੀਆ ਹੋ ਗਿਆ। ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸਨੂੰ ਆਰਥੋਪੈਡਿਕ ਸਰਜਨ, ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਬਠਿੰਡਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੈਡੀਕਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਨੁਸਾਰ 100% ਅਪੰਗ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਇਲਾਜ 'ਤੇ ₹2,66,000/- ਦਾ ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੀ 100% ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ₹2,00,000/- ਦੀ ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਰੂੜੀਵਾਦੀ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ਾ 5,16,000/- ਰੁਪਏ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ।

4. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਮੁਆਵਜ਼ਾ 5,16,000/- ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ ₹ 15,25,600/- ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਮਦਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਆਮਦਨ 5,600/- ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ 18 ਦਾ ਗੁਣਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। "ਆਮਦਨ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ" ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ 2,00,000/- ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ₹12,09,600/- ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸੋਧ ਸੀ। ਅਜੇ ਵੀ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ।

5. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੰਦਭਾਗੀ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੁਆਡ੍ਰੀਪਲੇਜੀਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ 100% ਅਪੰਗਤਾ ਹੋਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਹੇਠਲੇ ਪਾਸੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਕ ਵੈਟਰਨਰੀ ਡਾਕਟਰ ਬਣਨ ਦਾ ਟੀਚਾ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਵਾਲੀਬਾਲ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਦਾ ਖਿਡਾਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਕਈ ਹੋਰ ਕੋਰਸ ਵੀ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਸਮੇਂ 21 ਸਾਲ ਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਸੀ। ਹੁਣ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ 100% ਅਪੰਗਤਾ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੁਰਾਕ ਲੈਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਵੀ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ 'ਆਮਦਨ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ' ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ।

---

4. MACT ਫਾਈਲ ਨੰ. 84 ਆਫ 2014

5. ਚਾਰੇ ਅੰਗਾਂ ਦਾ ਅਧਰੰਗ (ਆਕਸਫੋਰਡ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ)

6. ਮੋਟਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਬਠਿੰਡਾ

6. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 3/ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਇੰਡੀਆ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਾਜਬ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਪਾਹਜ ਸੀ ਪਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਮਦਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਆਮਦਨ 5,600/- ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਹੋਰ ਵਾਧੇ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

7. ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਘੋਖਿਆ।

8. ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੂਲ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਸਮੇਂ 21 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਮੁੰਡਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕੁਆਡ੍ਰੀਪਲੇਜੀਆ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸਦੀ 100% ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਹੋ ਗਈ। ਆਪਣੇ ਜਾਂਚ-ਮੁੱਖ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪਿੰਡ ਰੋਮਾਣਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਵੈਟਰਨਰੀ ਡਾਕਟਰ ਲਈ ਕੰਮ ਸਿੱਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਅਕਤੂਬਰ, 2006 ਵਿੱਚ ਵਾਲੀਬਾਲ ਖਿਡਾਰੀ ਵਜੋਂ 52ਵੇਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਕੂਲ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ 17 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਸੂਰ ਪਾਲਣ ਦਾ ਆਪਣਾ ਕੋਰਸ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 100% ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਬਿਤਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੁਰਾਕ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ।

9. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਆਮਦਨ ਘੱਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜੋ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਖਿਡਾਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲਈ ਕੁਝ ਤਕਨੀਕੀ ਯੋਗਤਾ ਸੀ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਉਸਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ 5,600/- ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਲੈਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਗੈਰ-ਹੁਨਰਮੰਦ ਕਾਮੇ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ 01.03.2014 ਤੋਂ 6,447.75 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਸੀ। ਅਰਧ-ਹੁਨਰਮੰਦ ਕਾਮਿਆਂ ਲਈ ਮਾਸਿਕ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤ ₹7,227.75 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ 27,500/- ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

10. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ 18 ਦਾ ਗੁਣਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ 'ਆਮਦਨ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ' ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਭਵਿੱਖੀ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 40% ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਭਵਿੱਖੀ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਆਮਦਨ ₹10,500/- ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ

(7,500x1.4) ਹੋਵੇਗੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ 100% ਅਪਾਹਜ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਵੀ ਸੇਵਾਦਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਖਰਚਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ₹5,00,000/- ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੁਰਾਕ ਪ੍ਰਤੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ 25,000/- ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 1,00,000/- ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਜੀਵਨ 'ਤੇ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਦਰਦ ਅਤੇ ਪੀੜਾ ਲਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ₹15,000/- ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ ₹1,00,000/- ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸਦੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ 2,00,000/- ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ₹2,00,000/- ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

11. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਫਿਜ਼ੀਓਥੈਰੇਪੀ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਡਾਕਟਰ ਸਤਨਾਮ ਸੱਗੂ ਤੋਂ ਰਸੀਦਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਆਪਣੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਕਾਊਂਟਰਫੋਇਲ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਖਾਤਾ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਰਸੀਦਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਠੋਸ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਸੀਦਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਨਿਆਂਇਕ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਫਿਜ਼ੀਓਥੈਰੇਪੀ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ, ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ₹50,000/- ਦੀ ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਰਕਮ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

ਸਿਰ	ਮੁਆਵਜ਼ਾ (₹)
ਆਮਦਨ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ [₹7,500 x 1.4 x 12 x 18]	(ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ) 22,68,000
ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚੇ	2,66,000
ਸੇਵਾਦਾਰ ਖਰਚੇ	(ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ) 5,00,000
ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੁਰਾਕ	(ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ) 1,00,000
ਦਰਦ ਅਤੇ ਦੁੱਖ	(ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ) 1,00,000
ਫਿਜ਼ੀਓਥੈਰੇਪੀ ਦੇ ਖਰਚੇ	(ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ) 50,000
ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚੇ	(ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ) 2,00,000
ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ	(ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ) 2,00,000
ਕੁੱਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ:	36,84,000

12. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ₹36,84,000/- ਦਾ ਕੁੱਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੋਧਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ 'ਤੇ ਉਸੇ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਧੇ ਹੋਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

13. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 3/ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਵੈਧ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਸੀ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵਧੀ ਹੋਈ ਰਕਮ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅੱਜ ਤੋਂ ਛੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 3/ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ (ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ) ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 3/ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਚਾਰ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਇਸਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 3/ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਾਜ਼ਾ ਵਿਆਜ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

14. ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਮੋਟਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਢੰਗ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਸਿੱਧੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਅਤੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

14.1 ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੜਕ, ਆਵਾਜਾਈ ਅਤੇ ਰਾਜਮਾਰਗ ਮੰਤਰਾਲੇ (ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਖੋਜ ਵਿੰਗ) ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 2018 ਤੋਂ 2022 ਦੌਰਾਨ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੌਤਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

Year	Accidents	Fatalities	Persons injured
2018	4,70,403	1,57,593	4,64,715
2019	4,56,959	1,58,984	4,49,360
2020	3,72,181	1,38,383	3,46,747
2021	4,12,432	1,53,972	3,84,448
2022	4,61,312	1,68,491	4,43,366

ਉਪਰੋਕਤ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਦਾਅਵੇ ਦੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਹਨ।

14.2 ਭਾਰਤੀ ਬੀਮਾ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਇੱਕ R.T.I. ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 2022-23 ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 10,46,163 ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਕੇਸ ਲੰਬਿਤ ਸਨ (ਸਰੋਤ: ਪ੍ਰੈਸ ਟਰੱਸਟ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ)। 2019-20 ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 9,09,166 ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਈ। ਭਾਵ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅਰਸੇ ਵਿੱਚ 1,36,997 ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

14.3 ਇਹ ਆਮ ਗਿਆਨ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਮੋਟਰ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

14.4 ਹੁਣ ਅਪਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਪ੍ਰਥਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਰਕਮ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰਕਮ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਅਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਕੰਪਨੀਆਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਲਦੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੁਝ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਹ ਅਵਾਰਡ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ।

14.5 ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਦੋਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰ(ਆਂ) ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਯਕੀਨਨ, ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਉੱਥੋਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਐਸਤਨ ਪੂਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 15-20 ਦਿਨ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ (ਦਾਅਵਿਆਂ) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੈ।

ਇਹ ਵੀ ਆਮ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਪੱਧਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦੇ ਨਾਲ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਰੋੜਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ (ਦਾਅਵਿਆਂ) ਨੂੰ 15-20 ਦਿਨਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਵੰਡ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਦੇ ਆਪਣੇ ਜੋਖਮ ਹਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ। ਫਿਰ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਇਸਨੂੰ ਵਾਪਸ ਨਾ ਲੈਣ ਕਾਰਨ ਰਕਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ।

14.6 ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣ ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਈ ਇਕਸਾਰ ਪ੍ਰਥਾ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਈ ਜਾਂਦੀ, ਭਾਵ ਕੀ ਰਕਮ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਰਹੇਗੀ ਜਾਂ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਆਜ ਵਾਲੀ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕੇ ਤਾਂ ਜੋ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੰਡ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਰੀ ਲਈ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇ।

15. ਇਹ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਯੁੱਗ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਹੁਣ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਆਪਣਾ ਕਬਜ਼ਾ ਜਮਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੈਂਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਬੈਂਕ ਸ਼ਾਖਾ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਬੈਂਕਿੰਗ ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ। ਹੁਣ ਸਾਰੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ 24x7 ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਮੋਬਾਈਲ 'ਤੇ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਜਾਂਦੇ ਹੋ। ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੈਂਕ ਤੁਹਾਡੇ ਮੋਬਾਈਲ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਸਥਾਨਕ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਲਈ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੈੱਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੁਝ ਦਿਨ ਲੱਗਦੇ ਸਨ। ਬਾਹਰਲੇ ਚੈੱਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਹਫ਼ਤੇ ਲੱਗਦੇ ਸਨ। ਹੁਣ, ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਡੈਬਿਟ ਅਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਤੁਰੰਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

15.1 ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਨੇ ਡਿਜੀਟਲ ਭੁਗਤਾਨ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਚੰਭੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2013-14 ਵਿੱਚ 220 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ, ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2023-24 ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ 18,592 ਕਰੋੜ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਮੁੱਲ 1952 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 3,658 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਪੇਮੈਂਟ ਇੰਟਰਫੇਸ (UPI) ਇੱਕ ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਵਿਕਸਤ ਡਿਜੀਟਲ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਮੋਬਾਈਲ 'ਤੇ ਚਲਾਉਣਾ ਆਸਾਨ ਹੈ। UPI ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2017-18 ਵਿੱਚ 92 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2023-24 ਵਿੱਚ 13,116 ਕਰੋੜ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 129% ਦੇ CAGR ਨਾਲ ਹੈ। UPI ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2024-25 ਵਿੱਚ 20,000 ਕਰੋੜ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਮ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫੰਡ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਮੋਟੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 80% ਬਾਲਗ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਹਨ।

16. ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਆਮ ਪ੍ਰਥਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ ਕਿ ਰਕਮ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਕਢਵਾਈ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 125 Cr.P.C. ਜਾਂ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਐਕਟ, 2005 ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

16.1 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਾਣ ਸੁਖ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵਧੀ ਹੋਈ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਇਸਦੇ ਸਬੰਧਤ ਪੈਰੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

"ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚੋਲੇ ਦੁਆਰਾ ਧੋਖਾ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ:

(i) ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੁਲੈਕਟਰ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਇਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਣ, ਨਿਯੁਕਤ ਕਰੇਗਾ, ਜੋ ਸਾਰੇ ਭੂਮੀ ਮਾਲਕਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਰਸਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਅਤੇ ਵਧਿਆ ਹੋਇਆ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗਾ।

(ii) ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਭੂਮੀ ਮਾਲਕਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਬਚਤ ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਗੇ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਖਾਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(iii) ਭੂਮੀ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

(iv) ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੁਲੈਕਟਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਚੈੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਏਗਾ।

---

7. ਸੰਚਤ ਸਾਲਾਨਾ ਵਿਕਾਸ ਦਰ

8. (2010) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 175

16.2 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵੀ, ਭੂਮੀ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਐਂਡ ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਵੀ. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਰਾਣੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਉਹ ਰਕਮ ਵੀ ਸਿੱਧੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਆਮ ਪ੍ਰਥਾ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਰਾਸ਼ੀ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਢਵਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੈਰੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

"ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਅਗਵਾਈ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵਧੀ ਹੋਈ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਅਵਾਰਡ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਪਟਵਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਭੱਜਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਦਾਅਵਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਰਕਮ ਨੂੰ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਬਚੇਗੀ ਸਗੋਂ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਊਰਜਾ ਵੀ ਬਚੇਗੀ।

ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਿਰਫ਼ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਸਗੋਂ ਇਹੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਸਾਰੇ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ।"

17. ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਆਮ ਅਭਿਆਸ, ਜਿੱਥੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਮ੍ਹਾਂ

ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ। ਉਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਕੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ(ਆਂ) ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ(ਖਾਤਿਆਂ) ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

17.1 ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਬੂਤ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾਅਵੇਦਾਰ(ਆਂ) ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਨਾਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਅਵਾਰਡ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਜੇਕਰ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਦਾਅਵੇਦਾਰ(ਆਂ) ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸਨੂੰ ਅਪਡੇਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅੰਤਿਮ ਅਵਾਰਡ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ ਦਾਅਵੇਦਾਰ(ਆਂ) ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਨਾਬਾਲਗ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਰਪ੍ਰਸਤ(ਆਂ) ਰਾਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਖਾਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਜੋ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਦਾ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ, ਜਿਸਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ(ਆਂ) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

18. ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਾਬਾਲਗ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋਰ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਰਕਮ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਇੱਕ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਬੰਧਤ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਰਕਮ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਬੈਂਕ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਇਸਦਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹਿੱਸਾ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਬੈਂਕ(ਆਂ) ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

19. ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਮੋਟਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਕਾਫ਼ੀ ਰਕਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ(ਆਂ) ਨੇ ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਇਸਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ।

---

9. ਆਰ.ਐਫ.ਏ. ਨੰ. 1492 ਆਫ਼ 2008 ਮਿਤੀ 08.04.2011

ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਮੋਟਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਦੇਰੀ, ਜਿੱਥੇ ਰਕਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਲਾਭਦਾਇਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਅਸਲ ਉਦੇਸ਼, ਅਰਥਾਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਮਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰ (ਦਾਅਵਿਆਂ) ਨੂੰ ਹੋਈਆਂ ਸੱਟਾਂ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

20. ਅਸੀਂ ਇਹ ਜੋੜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੋਟਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਬੈਂਕ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਅਦਾਲਤਾਂ/ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਹੀ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ।

21. ਰਜਿਸਟਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ (1) ਸਾਰੀਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ/ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਅਤੇ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ; ਅਤੇ (2) ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨਿਆਂਇਕ ਅਕੈਡਮੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਨਿਆਂਇਕ ਅਕੈਡਮੀਆਂ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ।

22. ਲੰਬਿਤ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਰਜ਼ੀਆਂ (ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹਨ) ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਸਿਰਲੇਖ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ: ਨਿਧੀ ਜੈਨ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ